

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(обов'язкова навчальна дисципліна)

Статистика

Освітньо-професійна програма Облік і оподаткування
Спеціальність 071 Облік і оподаткування
Галузь знань 07 Управління та адміністрування
Освітній ступінь Бакалавр

Розробник:

Алла РУДИЧ, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
к.е.н., доцент

Гарант:

Людмила ЯЛОВЕГА, професор кафедри обліку і оподаткування, к.е.н., доцент

Полтава
2022 р.

Опис навчальної дисципліни та інформація про розробників

Назва навчальної дисципліни	Статистика
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	обов'язкова компонента ОПП
Назва структурного підрозділу	Кафедра фінансів, банківської справи та страхування
Контактні дані розробників, які залучені до викладання	Викладач: Рудич Алла, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування, к.е.н., доцент. Контакти: каб. 13 (корпус факультету обліку та фінансів), тел. +38093-967-61-77 e-mail: alla.rudych@pdaa.edu.ua . Сторінка викладача: https://www.pdaa.edu.ua/people/rudych-alla-ivanivna
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Спеціальність Освітня програма	071 облік і оподаткування <i>Облік і оподаткування</i>
Попередні умови для вивчення навчальної дисципліни	Дисципліни, які передують вивченню відповідно до структурно-логічної схеми освітньо-професійної програми – вища математика, економічна теорія.

Заплановані результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни: формування фундаментальних знань статистичних методів та прийомів, вмінь їх використання для дослідження економічних, соціальних та інших суспільних явищ і процесів.

Основні завдання навчальної дисципліни: набуття глибоких систематизованих теоретичних знань щодо методики та організації проведення статистичного дослідження за його окремими етапами, формування навичок здійснення необхідних розрахунково-обчислювальних операцій, набуття досвіду формулювання висновків за результатами дослідження у статистичних термінах та їх економічної інтерпретації.

Компетентності:

загальні:

ЗК 13. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.

фахові (спеціальні):

СК 1. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, робити узагальнення стосовно оцінки прояву окремих явищ, які властиві сучасним процесам в економіці.

СК 2. Використовувати математичний інструментарій для дослідження соціально-економічних процесів, розв'язання прикладних завдань в сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування.

Програмні результати навчання:

ПР 2. Розуміти місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств.

ПР 4. Формувати й аналізувати фінансову, управлінську, податкову і статистичну звітність підприємств та правильно інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень.

ПР 15. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження соціально-економічних явищ і господарських процесів на підприємстві.

ПР 26. Проводити діагностику фінансового стану суб'єктів господарювання за інформацією фінансової звітності, визначати вплив факторів на рівень і динаміку фінансово-економічних показників.

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин							
	денна форма 071 ОО_бд_2021				заочна форма 071 ОО_бз_2021			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	п	с. р.		л	п	с. р.
Тема 1. Предмет і метод статистики.	6	2	–	4	10	–	–	10
Тема 2. Статистичне спостереження.	8	2	–	6	10	–	–	10
Тема 3. Зведення та групування статистичних даних.	10	2	2	6	14	2	–	12
Тема 4. Подання статистичних даних: таблиці і графіки.	12	2	–	10	14	–	–	14
Тема 5. Узагальнюючі статистичні показники.	10	2	2	6	14	2	–	12
Тема 6. Аналіз рядів розподілу.	8	2	2	4	14	–	–	14
Тема 7. Вибірковий метод.	10	2	4	4	18	–	–	18
Тема 8. Статистичні методи вимірювання взаємозв'язків.	14	2	4	8	20	–	–	20
Тема 9. Аналіз динаміки.	12	2	4	6	20	–	2	18
Тема 10. Індексний метод.	10	2	2	6	21	–	2	19
Індивідуальні завдання (контрольна робота)	–	–	–	–	100	–	–	100
Усього годин	120	20	20	80	255	4	4	247

Форми контролю результатів навчання (071 ОО_бд_2021, 071 ОО_бз_2021)

Програмні результати навчання	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти						Разом
	опитування	виконання завдань на практичних заняттях	тести	виконання завдань самостійної роботи		екзамен	
				практичні завдання / контрольна робота	ведення глосарію		
Денна форма							
ПР 2	2	7	2	6	3	5	25
ПР 4	1	6	3	8	2	5	25
ПР 15	1	6	3	8	2	5	25
ПР 26	1	6	2	8	3	5	25
Разом	5	25	10	30	10	20	100
Заочна форма							
ПР 2	2	4	2	10	2	5	25
ПР 4	1	4	3	10	2	5	25
ПР 15	1	4	2	10	3	5	25
ПР 26	1	3	3	10	3	5	25
Разом	5	15	10	40	10	20	100

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форми оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти					Екзамен	Разом
	опитування	виконання вправ на практичних заняттях	тести	виконання завдань самостійної роботи			
				практичні роботи	ведення глосарію		
071 ОО бд_2021 денна форма навчання							
Тема 1. Предмет і метод статистики.	1	–	1	–	1		3
Тема 2. Статистичне спостереження.	1	–	1	–	1		3
Тема 3. Зведення та групування стат. даних.	–	5	1	–	1		7
Тема 4. Подання стат. даних: таблиці і графіки.	1	–	1	10	1		13
Тема 5. Узагальнюючі статистичні показники.	–	5	1	–	1		7
Тема 6. Аналіз рядів розподілу.	1	–	1	10	1		13
Тема 7. Вибірковий метод.	1	–	1	–	1		3
Тема 8. Статистичні методи взаємозв'язків.	–	5	1	–	1		7
Тема 9. Аналіз динаміки.	–	5	1	10	1		17
Тема 10. Індексний метод.	–	5	1	–	1		7
Екзамен	–	–	–	–	–	20	20
Разом	5	25	10	30	10	20	100

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форми оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти					Екзамен	Разом
	опитування	виконання вправ на практичних заняттях	тести	виконання завдань самостійної роботи			
				контрольна роботи	ведення глосарію		
071 ОО бд_2021 заочна форма навчання							
Тема 1. Предмет і метод статистики.	1	–			1		1
Тема 2. Статистичне спостереження.	–	–			1		2
Тема 3. Зведення та групування стат. даних.	1	–			1		1
Тема 4. Подання стат. даних: таблиці і графіки.	–	–			1		2
Тема 5. Узагальнюючі статистичні показники.	–	–			1		1
Тема 6. Аналіз рядів розподілу.	–	–			1		2
Тема 7. Вибірковий метод.	–	–			1		2

Назва теми	Форми оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти					Екзамен	Разом
	опитування	виконання вправ на практичних заняттях	тести	виконання завдань самостійної роботи			
				контрольна робота	ведення глосарію		
Тема 8. Статистичні методи взаємозв'язків.	–	–			1		2
Тема 9. Аналіз динаміки.	1	7,5			1		8,5
Тема 10. Індексний метод.	1	7,5	10		1		18,5
Контрольна робота	–	–	–	40	–	–	40
Екзамен	–	–	–	–	–	20	20
Разом	5	15	10	40	10	20	100

Критерії та шкала оцінювання виконання завдань на екзамені

Розподіл балів	Критерії
Спеціальність 071 Облік і оподаткування	
Для теоретичних завдань 1-3 (оцінюють окремо кожне з 3-х завдань, максимальна сума балів – 9)	
3	Показані всебічні, систематичні та глибокі знання та розуміння економічних категорій, законів, причинно-наслідкових та функціональних зв'язків, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем. Здобувач вищої освіти розуміє місце і значення статистичної системи в інформаційному забезпеченні користувачів аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств.
2	Показані достатні розуміння причинно-наслідкових та функціональних зв'язків, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем. Здобувач вищої освіти в цілому розуміє місце і значення статистичної системи в інформаційному забезпеченні користувачів аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств.
1	Показані незадовільні знання та розуміння економічних категорій, законів, причинно-наслідкових та функціональних зв'язків, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем. Здобувач вищої освіти недостатньо розуміє місце і значення статистичної системи в інформаційному забезпеченні користувачів аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств.
0	Відсутність знань основного матеріалу курсу. Здобувач вищої освіти не проявив оволодіння програмними результатами навчання.
Для завдання 4 (задача 11 балів)	
9,5-11,0	Розрахунки виконані без помилок. Проявлений відмінний рівень вміння аналізувати статистичну звітність підприємств та правильно інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень. Показаний відмінний рівень володіння методичним інструментарієм аналізу господарської діяльності підприємств, загальнонауковими та спеціальними методами дослідження соціально-економічних явищ і господарських процесів на підприємстві, вміння застосовувати економіко-математичні методи в обраній професії, оцінювати ефективність прийняття рішень з використанням аналітичної інформації.
8,0-9,4	Завдання в цілому виконано успішно. Розрахунки виконані без помилок або з незначними неточностями, у висновках допущені неточності або незначні помилки.

Розподіл балів	Критерії
	Проявлений високий рівень вміння аналізувати статистичну звітність підприємств та правильно інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень. Показаний добрий рівень володіння методичним інструментарієм аналізу господарської діяльності підприємств, загальнонауковими та спеціальними методами дослідження соціально-економічних явищ і господарських процесів на підприємстві, вміння застосовувати економіко-математичні методи в обраній професії, оцінювати ефективність прийняття рішень з використанням аналітичної інформації.
6,0-7,9	Виявлені труднощі в практичному застосуванні питань теорії. Допущені помилки у розрахунках та/або висновках. Проявлений достатній рівень вміння аналізувати статистичну звітність підприємств та правильно інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень. Показаний достатній рівень володіння методичним інструментарієм аналізу господарської діяльності підприємств, загальнонауковими та спеціальними методами дослідження соціально-економічних явищ і господарських процесів на підприємстві, вміння застосовувати економіко-математичні методи в обраній професії, оцінювати ефективність прийняття рішень з використанням аналітичної інформації.
4,0-5,9	Виявлені труднощі в практичному застосуванні питань теорії. Допущені принципові помилки у розрахунках та/або висновках системного, теоретичного, методичного характеру. Проявлений задовільний (посередній) рівень вміння аналізувати статистичну звітність підприємств та правильно інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень. Показаний задовільний (посередній) рівень володіння методичним інструментарієм аналізу господарської діяльності підприємств, загальнонауковими та спеціальними методами дослідження соціально-економічних явищ і господарських процесів на підприємстві, вміння застосовувати економіко-математичні методи в обраній професії, оцінювати ефективність прийняття рішень з використанням аналітичної інформації.
2,0-3,9	Виявлені труднощі в практичному застосуванні питань теорії. Допущені принципові помилки у відповідях та розрахунках системного, теоретичного, методичного характеру. Проявлений незадовільний рівень вміння аналізувати статистичну звітність підприємств та правильно інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень. Показаний незадовільний рівень володіння методичним інструментарієм аналізу господарської діяльності підприємств, загальнонауковими та спеціальними методами дослідження соціально-економічних явищ і господарських процесів на підприємстві, вміння застосовувати економіко-математичні методи в обраній професії, оцінювати ефективність прийняття рішень з використанням аналітичної інформації.
0,6-1,9	Розрахунки виконані частково, допущені помилки системного, теоретичного, методичного характеру. Висновки відсутні. Не проявлене вміння аналізувати статистичну звітність підприємств та правильно інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень. Не показане володіння методичним інструментарієм аналізу господарської діяльності підприємств, загальнонауковими та спеціальними методами дослідження соціально-економічних явищ і господарських процесів на підприємстві, вміння застосовувати економіко-математичні методи в обраній професії, оцінювати ефективність прийняття рішень з використанням інформації.
0-0,5	Відсутність виконаного завдання.
0-20	Разом

Політика навчальної дисципліни

Відвідування занять є обов'язковим. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. За використання телефонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни здобувач вищої освіти отримує на занятті 0 балів та зобов'язаний відпрацювати таке заняття. Письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями у межах встановлених норм. У разі виявлення факту плагіату здобувач вищої освіти отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати його. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (у т. ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ: <https://www.pdaa.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist>.

Є можливість визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті якщо ці результати отримані перед опануванням даної освітньої компоненти. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera тощо. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.

Трудомісткість:

Загальна кількість годин – 120 год.

Кількість кредитів – 4.

Форма семестрового контролю – екзамен.

Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни:

Робоча навчальна програма, презентації лекцій.

Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Дорогань-Писаренко Л. О., Єгорова О. В., Рудич А. І. Статистика: навч. посібник. Полтава: РВВ ПДАУ. 2021. 300 с. (дата звернення: 10.08.2022).
2. Опря А. Т., Дорогань-Писаренко Л. О., Єгорова О. В., Кононенко Ж. А. Статистика (модульний варіант з програмованою формою контролю знань): навч. посібник. 2-ге вид., перер. і допов. Київ : Центр учбової літератури, 2014. 536 с. URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/523> (дата звернення: 10.08.2022).
3. Опря А.Т. Статистика : навч. посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2014. 447 с.

Допоміжні

1. Гаркуша Н. М., Польова Т. В., Гаркуша Н. М. Соціально-економічна статистика : навч. посібник. 3-тє вид., випр. і доп. Харків: Харків. держ. ун-т харчування та торгівлі. 2013. 374 с.
2. Горкавий В. К. Статистика: навч. посібник. Київ : Алерта, 2018. 608 с.
3. Єріна А. М., Пальян З. О. Статистика : підручник. Київ: КНЕУ, 2010. 351 с.
4. Ковтун Н. В. Теорія статистики : підручник. Київ : Знання, 2012. 399 с.
5. Малюга Н. М., Іваненко В. О., Столяренко О. М., Травін В. В., Легенчук С. Ф. / ред. Ф. Ф. Бутинець. Статистика : навч. посібник для студентів ВНЗ. 2-ге вид., переробл. і доповн. Житомир: Житомир. держ. технол. ун-т. 2018. 335 с.
6. Матковський С. О., Гринькевич О. С., Сорочак О. З., Крамченко Л. І., Прокопович-Павлюк І. В. / ред. С. О. Матковський. Статистика підприємств : навч. посібник. 2-ге вид., переробл. і допов. Київ : Алерта, 2013. 557 с.
7. Мормоза А. Т. Економічна статистика: підручник. Київ: Центр навчальної літератури, 2017. 602 с.
8. Опря А. Т., Дорогань-Писаренко Л. О., Єгорова О. В., Кононенко Ж. А. Статистика

(модульний варіант з програмованою формою контролю знань): навч. посібник. 2-ге вид., перер. і допов. Київ : Центр учбової літератури, 2014. 536 с. URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/523> (дата звернення: 10.08.2022).

9. Про державну статистику: Закон України від 17.09.1992 р. № 2614-ХІІ / Верховна Рада України. URL: [http:// https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2614-12](http://https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2614-12) (дата звернення: 10.08.2020).

10. Ткач Є. І., Сторожук В. П. Загальна теорія статистики: навч. посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2017. 442 с.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. Веб-сторінка Верховної Ради України. URL : <http://www.rada.gov.ua>
2. Веб-сторінка Міністерства економічного розвитку і торгівлі України URL : <http://www.me.gov.ua>
3. Веб-сторінка Кабінету Міністрів України URL : <http://www.kmu.gov.ua>
4. Веб-сторінка Держкомстату України URL : <http://www.ukrstat.gov.ua>
5. Веб-сторінка Міністерства зайнятості та соціальної політики URL : <http://www.mlsp.gov.ua>
6. Веб-сторінка Національного банку України URL : <http://www.bank.gov.ua>
7. Веб-сторінка Міністерства фінансів України URL : <http://www.minfin.gov.ua>
8. Закон «Про державну статистику України» № 2615-ХІІ від 17.09.92, ВВР, 1992, № 43, в редакції від 17.09. 1992 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2614-12#Text>
9. Закон України «Про інформацію» № 2658-ХІІ від 02.10.92, ВВР, 1992, № 48, ст.651} URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>